

Sygn. akt VU 1129/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku E. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do odsetek ustawowych

na skutek odwołania E. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 23 lipca 2013r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1129/13

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 27 lipca 2013 roku, organ rentowy odmówił wnioskodawcy E. R. prawa do wypłaty odsetek od renty. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż decyzja przeliczająca świadczenie z dnia 6 maja 2013 roku, a także wyrok Sądu z dnia 29.05.2012 roku, zmieniający zaskarżoną decyzję ZUS, nie zawierał informacji o należnych odsetkach. Tym samym organ rentowy odmówił prawa do wypłaty odsetek.

Ubezpieczony E. R. odwołał się od powyższej decyzji w dniu 6 sierpnia 2013 roku, domagając się jej zmiany, poprzez wypłatę odsetek.

Wnioskodawca podniósł, iż skoro prawomocnym wyrokiem z dnia 29 maja 2012 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. w sprawie VU64/11. zmienił decyzję odmowną z ZUS z dnia 17 grudnia 2012 roku i przyznał prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 grudnia 2010 roku do 31 października 2012 roku to tym samym, należne są mu odsetki za okres od dnia 16 grudnia 2010 roku.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy -Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił, co następuje:

E. R. urodził się w dniu (...). Wnioskodawca posiada wykształcenie podstawowe (okoliczności niesporne, analiza akt ZUS).

Decyzją z dnia 17 grudnia 2010 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT. odmówił E. R. dalszego prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że wnioskodawca jest zdolny do pracy zarobkowej, a zatem brak jest podstaw do przyznania świadczenia.

Od powyższej decyzji odwołał się w dniu 22 grudnia 2010 roku wnioskodawca, domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (dowód: decyzja z dnia 17 grudnia 2010 roku w aktach organu rentowego , odwołanie wnioskodawcy z dnia 22 grudnia 2010 roku k.2 w aktach sprawy VU 64/11).

We wniosku z dnia 21 października 2010 roku E. R. wniósł o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wnioskodawca nie wniósł o prawo do wypłaty odsetek (dowód: informacyjne wyjaśnienia wnioskodawcy na rozprawie w dniu 20 lutego 2014 roku k.11 oraz nagranie k.12 od 00:09:03:51-00:04:48 , wniosek o rentę z dnia 21 października 2010 roku w aktach organu rentowego).

Wyrokiem z dnia 29 maja 2012 roku, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję ZUS i przyznał E. R. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 grudnia 2010 roku do dnia 31 marca 2012 roku.

W toku postępowania Sąd przeprowadził szerokie postępowanie dowodowe, dopuszczając dowód z opinii biegłej **diabetolog M. S.**, która uznała, iż z powodów diabetologicznych ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 31 marca 2012 roku (dowód: opinia biegłego k-12 akt sprawy). Wobec zakwestionowania powyższej opinii przez organ rentowy, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej **diabetolog M. P.**, która uznała wnioskodawcę za zdolnego do pracy zgodnej z kwalifikacjami (dowód: opinia biegłego k-22-23v.). Wobec dwóch sprzecznych stanowisk biegłych, Sąd dopuścił dowód z opinii trzeciego biegłego **diabetologa K. S. (1)**, który uznał wnioskodawcę z powodów diabetologicznych za częściowo niezdolnego do pracy do dnia 3 10 2011 roku (dowód: opinia biegłego k-33-36). Wobec rozbieżności stanowisk biegłych, Sąd na rozprawie w dniu 24 listopada 2011 roku, dopuścił dowód z ustnych uzupełniających opinii biegłych: M. S., M. P. oraz K. S. (2) (dowód: protokół rozprawy k-87- 88). Wydając ustną opinię uzupełniającą biegła M. P. zmodyfikowała swoje stanowisko w sprawie i uznała wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy, zaś K. S. (2) przedłużył stwierdzony przez siebie okres niezdolności do pracy wnioskodawcy do dnia 31.03.2012 roku. Nadto opinię w sprawie sporządzała kardiolog L. D., która jednak nie miała zasadniczego znaczenia w sprawie (dowód: opinia biegłego k-12). W oparciu o przeprowadzone w powyższym zakresie postępowanie dowodowe, Sąd wydał wyrok korzystny dla wnioskodawcy

Od powyższego wyroku apelację złożył organ rentowy, wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania (dowód: wyrok SO w Piotrkowie Tryb. z dnia 29 maja 2012 roku VU 64/11 k.95 wraz z uzasadnieniem k.104-111 akt VU64/11 oraz apelacja organu rentowego z dnia 28 czerwca 2012 roku k.124-127 akt VU 64/11).

Wyrokiem z dnia 15 marca 2012 roku, o sygn. akt III AUa 1175/12, Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację organu rentowego (dowód: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15 marca 2012 roku z IIIAUa 1175/12 k.142 wraz z uzasadnieniem k.147-151 akt VU 64/11 .)

Akta rentowe po ich wykorzystaniu zostały zwrócone organowi rentowemu **w dniu 22 kwietnia 2013 roku** (dowód: pismo o przekazaniu akt k.155, 156, 157 akt VU64/11).

Decyzją z dnia 6 maja 2013 roku, Oddział ZUS wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb z dnia 29 maja 2012 roku, sygn. akt VU 64/11, przyznał E. R. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od **dnia 1 grudnia 2010 roku do 31 marca 2012 roku**(dowód: decyzja z dnia 6 maja 2013 roku w aktach rentowych).

Decyzja z dnia 06 maja 2013 roku została wydana z zachowaniem 30 dniowego terminu (dowód: data przesłania akt do ZUS – 22 kwietnia 2013 roku k. 155,156,157 , data wydania decyzji z dnia 6 maja 2013 roku w aktach organu rentowego).

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 118 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku „o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.,, U z 2013 roku poz.1440 ze zmianami”) - organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji.

W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego. Wówczas, jeżeli wypłata świadczenia nie została zrealizowana:

a) w najbliższym terminie płatności świadczenia następującym po dniu wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, albo

b) w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni

- organ rentowy powinien ustalić i wypłacić odsetki za zwłokę w trybie określonym w § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 01 lutego 1999r. , w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustalaniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz.U.Nr 12, poz. 104). Natomiast jeżeli organ odwoławczy nie orzekł o odsetkach, odsetki za opóźnienie w ustalaniu prawa do świadczenia lub jego wysokości należy ustalać w razie niedotrzymania ustawowego terminu na wydanie decyzji uwzględniającej orzeczenie organu odwoławczego.

Jak wynika z okoliczności sprawy oraz zgromadzonego materiału dowodowego, decyzją z dnia 6 maja 2013 roku, Oddział ZUS wykonał prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb z dnia 29 maja 2012 roku, w sprawie o sygn. akt VU 64/11 i przyznał wnioskodawcy prawo do renty od dnia 1 grudnia 2010 roku do dnia 1 marca 2012 roku.

Tym samym organ rentowy decyzję w sprawie prawa do świadczenia wydał zgodnie z przepisami tj. w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. W przypadku ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego.

Odsetki za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia lub jego wysokości ustala się w razie niedotrzymania ustawowego terminu na wydanie decyzji uwzględniającej orzeczenie organu odwoławczego lub w przypadku orzeczenia przez Sąd odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia. Skoro Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 15 marca 2013r., w sprawie o sygn. akt III AUa 1175/12, oddalił apelację organu rentowego, akta wpłynęły do Oddziału rentowego w dniu 22 kwietnia 2013r., to uznać należy, iż decyzja z dnia 6 maja 2013r została wydana z zachowaniem 30 dniowego terminu, a tym samym wydana została zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz w ustawowym terminie. Należy przy tym zauważyć, iż zgodnie z utrwalonym poglądem doktryny i orzecznictwa, art. 118 ust. 1a cytowanej wyżej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych rozumiany jest w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy (tak Trybunał Konstytucyjny w P 11/07yroku z dnia 11.09.2007 roku OTK-A 2007/8/97). Jak podnosi się w orzecznictwie i doktrynie, wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do wydania decyzji polegać może m.in. na przedłożeniu przez wnioskodawcę brakujących dowodów lub złożenie stosownego oświadczenia (o ile zaniedbano uczynić tego we wniosku), uzyskaniu orzeczenia lekarza orzecznika w sprawach świadczeń, do których prawo uzależnione jest od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji, rachunkowym wyliczeniu wysokości świadczenia (por. wyrok SN z 8 stycznia 1991 r., sygn. akt II URN 120/90 oraz K. Antonów, M. Bartnicki, Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz, Warszawa 2007, s. 402). Zdaniem Sądu Okręgowego, należy

zgodzić się z twierdzeniem, że przez wyjaśnienie "ostatniej niezbędnej okoliczności" trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Organ rentowy nie powinien zatem zwlekać (nawet dążąc do korzystniejszego ustalenia uprawnień zainteresowanego) z wydaniem decyzji do czasu rozstrzygnięcia okoliczności, które mogą mieć wpływ na nieznaczne podwyższenie świadczenia (por. K. Antonów, M. Bartnicki, op.cit., s. 402).

Należy w tym miejscu zauważyć, iż powyższy przepis nie może być stosowany w oderwaniu od przepisu art.85 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74), zgodnie z którym, jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Zgodnie więc z brzmieniem cytowanego wyżej przepisu zasadą jest wypłata przez organ rentowy ustawowych odsetek określonych w przepisach prawa cywilnego, jeśli organ nie dokona tej wypłaty w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno nie wydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 501). Organ rentowy jest zwolniony jednak z obowiązku wypłaty odsetek, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. Pamiętać przy tym należy, iż organ rentowy ponosi również odpowiedzialność za nieprawidłowe orzeczenie w sprawie niezdolności do pracy do celów rentowych wydane przez lekarza orzecznika ZUS lub komisję lekarską ZUS. Wydanie więc przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji, odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa (por. wyrok SN z 25 stycznia 2005 r., sygn. akt I UK 159/04, OSNP nr 19/2005, poz. 308).

W rozpoznawanej sprawie jest niesporne, iż organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do renty, co zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb., który zmienił niekorzystne dla wnioskodawcy rozstrzygnięcie i przyznał mu prawo do renty. Pojawia się jednak pytanie, czy w chwili orzekania przez organ rentowy stan sprawy, w szczególności zgromadzona dokumentacja lekarska, złożona przez wnioskodawcę, pozwalała na wydanie korzystnego dla wnioskodawcy orzeczenia. W ocenie Sądu Okręgowego odpowiedź jest negatywna. Wszak wskazać należy, iż wydanie przez Sąd wyroku korzystnego dla wnioskodawcy poprzedzone było szerokim postępowaniem dowodowym. Sąd dopuścił bowiem dowód z opinii biegłej diabetolog M. S., która uznała, iż z powodów diabetologicznych ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 31 marca 2012 roku. Wobec zakwestionowania powyższej opinii przez organ rentowy, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej diabetolog M. P., która uznała wnioskodawcę za zdolnego do pracy zgodnej z kwalifikacjami. Wobec dwóch sprzecznych stanowisk biegłych, Sąd dopuścił dowód z opinii trzeciego biegłego diabetologa K. S. (2), który uznał wnioskodawcę z powodów diabetologicznych za częściowo niezdolnego do pracy do dnia 3 10 2011 roku. Wobec rozbieżności stanowisk biegłych, Sąd na rozprawie w dniu 24 listopada 2011 roku dopuścił dowód z ustnych uzupełniających opinii biegłych: M. S., M. P. oraz K. S. (2) . Wydając ustną opinię uzupełniającą biegła M. P. zmodyfikowała swoje stanowisko, zaś K. S. (1) przedłużył stwierdzony przez siebie okres niezdolności do pracy wnioskodawcy do dnia 31.03.2012 roku. Nadto opinię w sprawie sporządzała kardiolog L. D., która jednak nie miała zasadniczego znaczenia w sprawie. Powyższe okoliczności jednoznacznie wskazują, iż nawet biegli sędziwi uznali przedmiotową sprawę za problematyczną, zaś fakt dopuszczenia dowodu z opinii aż trzech biegłych wyraźnie wskazuje na jej skomplikowany charakter.

Dlatego też Sąd uznał, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek, albowiem opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn, niezależnych od Zakładu.

W doktrynie zwraca się uwagę, że regulacja zawarta w art. 118 ust. 1a ustawy o FUS stwarza możliwość uniknięcia wypłaty odsetek przez organ rentowy w sytuacji, w której odmówi on ustalenia prawa do świadczenia (albo kwestionować będzie jego wysokość), ze względu na istnienie wątpliwości co do spełnienia przesłanek nabycia świadczenia, co niewątpliwie miało miejsce w przedmiotowej sprawie. (zob. K. Ślebzak, Prawna problematyka odsetek za opóźnienie w ustalaniu świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, "Przeгляд Sądowy" nr 2/2006, s. 96).

W związku z powyższym Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie, jako niezasadne .

•